

жителитъ на статистиката, въведе се устройването на курсове по статистика за персонала, установиха се изпити и конкурси за заемане по-горни длъжности, — подигна се изобщо културното ниво и научния интерес у статистическия работникъ.

По-нататъкъ особеното внимание на директора К. Поповъ се съсредоточава върху качеството на събиранитъ и публикувани статистически сведения, като и въ туй отношение той постигна забележителни резултати чрезъ рационализиране, подобрене и усъвършенствуване на методитъ на наблюдение и на статистическата техника. Усилията на нашия неуморенъ статистически труженикъ да създаде единъ за удивление при условията въ страната статистически апаратъ и за воюване и спечелване довѣрието на масата отъ нашето население къмъ статистиката, сж едни отъ най-великитъ му дѣла предъ олтаря на българската статистика и неговитъ заслуги въ това отношение сж неоченими.

Въ туй сжщото направление неговиятъ прозорливъ умъ на ученъ и организаторъ му подсказа още, че, за да се гарантира научната стойност на статистиката и за да бжде нейното изпълнение строго планомерно и системно, цѣлата статистическа функция на държавата трѣбва да бжде централизирана въ единъ само институтъ, въ единъ единственъ центъръ, напълно автономенъ и самостоятеленъ въ своята специална служба. А за да се координиратъ и направляватъ всички статистически инициативи въ страната и се съгласуватъ съ нуждитъ на живота и съ изискванията на науката, потрѣбенъ е единъ централенъ научно-съвещателенъ органъ, съ представители на науката и на държавно-административната практика, който да бди за прокарване единство въ цѣлата статистическа дейностъ и за приобщаване на практическата статистика съ статистическата теория. И той успѣ, благодарение на своя авторитетъ и на голѣмия си тактъ, да реализира на дѣло тѣзи свои идеи съ измѣненията, прокарани въ закона за Главната дирекция на статистиката презъ 1910 и по-късно презъ 1921 год., като издигна Дирекцията на статистиката до единъ напълно самостоятеленъ и независимъ културенъ институтъ, съ задачи да обслужва и задоволява всички нужди на държавата, науката и законодателството отъ статистически данни и изучавания, и като създаде Върховния статистически съветъ въ България като централно съвещателно тѣло за обсъждане съ нуждната научна и техническа компетентностъ всички статистически мѣроприятия въ страната.

Следъ провеждането на тия необходими предпоставки за творческото си статистическо дѣло, Кир. Г. Поповъ пристѣпва съ една строго обсъдена системностъ, предпазливостъ и последовностъ къмъ реализирането по-нататкъ на предназначения си планъ относно методологично-техническото изграждане на статистическата служба въ Дирекцията.

Най-първо, всички многобройни статистики, предприети и работещи се до 1908 г., се подлагатъ на основно проучване и претърпяватъ сжществени организационни и технически промѣни или биватъ преустановени по нерационалностъ, ненавременностъ или по несъответствие съ предназначението на централния статистически институтъ и съ действителнитъ нужди на науката и държавата. Въведенитъ промѣни целятъ строго съблюдаване на установенитъ отъ статистическата теория и отъ международната практика методи на наблюдение и обработка и гарантиране възможно най-голѣма достовѣрностъ на статистическитъ данни. Въ последиствие всички ревизирани и продължени статистики се разширяватъ и развиватъ, за да съперничатъ съ подобнитъ въ културнитъ страни. По тоя начинъ получиха разширение и подобрене статистикитъ за състава и движението на населението, училищната, оная за посѣвитъ и реколтата и статистиката за външната търговия.

Тази ревизионистична дейностъ се разпрострѣ и до статистикитъ, които оставаха да се работятъ отъ други служби, вънъ отъ Дирекцията на статистиката. Като създател и председател на Върховния статистически съветъ, Кирилъ Поповъ посвети нѣколко отъ първитъ сесии на Съвета за разглеждане статистиката на желѣзницитъ, военно-санитарната статистика и разнитъ санитарни статистики и отчетности, водени въ Дирекцията за опазване общественото здраве. За статистиката на желѣзницитъ се препорѣча основно реформиране съ огледъ на нуждитъ отъ една научна и рационална статистика и като се иматъ предъ видъ статистикитъ за желѣзницитъ на европейскитъ държави и препорѣжитъ на международния статистически институтъ, а сжщо тѣй и като се установи и държи непрекъснатата връзка между статистическата служба при Б. Д. Желѣзници и Главната дирекция на статистиката по методически и технически въпроси при работенето на статистиката. По отношение на санитарнитъ статистики Съветътъ изготви, съ съдействието на Дирекцията за опазване общественото здраве, единъ широкъ планъ и една подробна програма съ нужния кадъръ отъ въпросници и таблици, по които да се организира регистрацията и статистиката на болеститъ и болнитъ въ България, като се вземе за основа на регистрацията на болеститъ международната номенклатура отъ 1909 год. Независимо отъ това, като обща мѣрка за рационализиране на административната статистика, Върховниятъ статистически съветъ препорѣча на отдѣлнитъ министерства и ведомства да ревизиратъ всички установени регистри и книжа по дѣловодството, въ които се записватъ факти, интересувачи статистиката, и се нагодятъ тия книжа и регистри споредъ нуждитъ на статистиката; а дето не сжществуватъ подобни специални регистри за методично и своевременно записване на явленията и фактитъ, за които се доставятъ сурови статистически све-